

6. Lokshyna, O. I. (2009). *Zmist shkilnoi osvity v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu: teoriia i praktyka (druha polovyna XX – pochatok XXI st.)*. [Table of Contents of School Education in the Countries of the European Union: Theory and Practice (Second Half of the XX – Beginning of the XXI Century)]. Kyiv.

7. Postryhach, N. O. (2012). *Profesiyni rozvytok uchyteliv Hretskoi Respubliky: suchasnyi stan ta problemy*. [Professional Development of Teachers of the Hellenic Republic: Current State and Problems]. Kyiv.

8. Greece: Organization and Governance. Eurydice. Retrieved from: https://eacea.ec.europa.eu/nationalpolicies/eurydice/content/organisation-and-governance-33_en (last accessed 23.03.2018) [in English].

9. Greece: Teachers and Education Staff. Eurydice. Retrieved from https://eacea.ec.europa.eu/nationalpolicies/eurydice/content/teachers-and-education-staff-32_en (last accessed 23.03.2018) [in English].

10. Eurostat Regional Yearbook (2007). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities [in English].

11. Europe in Figures. Eurostat Yearbook 2006–2007 (2007). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities [in English].

12. Key Figures on Europe. (2008). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities [in English].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри мистецької освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: становлення і розвиток музично-педагогічної освіти в країнах Європейського Союзу, теорія і методика музичної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHERKASOV Volodymyr Fedorovich – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of Art Education of the Centralukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Circle of scientific interests: formation and development of music-pedagogical education in Ukraine, theory and methods of music education.

Стаття надійшла до редакції 07.12.2021р.

УДК 378.016:373.3|37.018.43:004-047.22

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-200-48-53

БАРИЛО Світлана Богданівна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ORCID:<https://orcid.org/0000-0001-7052-9442>

e-mail: svitlana.barylo@pnu.edu.ua

МАКСИМЕНКО Наталія Борисівна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-6041-6783>

e-mail: nataliia.maksumenko@pnu.edu.ua

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Інтеграція України до європейського освітнього середовища вимагає вирішення завдань, які передбачають упровадження в освітній процес закладів вищої освіти інноваційних технологій, спрямованих на забезпечення високого рівня професійних якостей майбутнього фахівця.

Відповідно, на часі переосмислення існуючих та пошук нових форм навчання, які спроможні забезпечити ефективність професійної підготовки майбутнього вчителя через швидке впровадження нових інформаційних систем і телекомунікаційних технологій.

Результати аналізу наукової літератури і нормативних документів, узагальнення досвіду практичної діяльності викладачів вищої школи та вчителів закладів загальної середньої освіти дозволили констатувати, що до основних напрямів цієї підготовки відносяться: розширення можливостей використання новітніх інформаційних технологій; впровадження принципів нових засобів навчання (навчальні ігрові середовища, гіпертекстові навчальні системи, інтерактивні аудіо- та відеопродукти тощо); поширення мультимедійних навчальних систем; формування основ інформаційної компетентності в процесі вивчення різних освітніх предметів тощо.

Перелічені напрями діяльності в значній мірі стосуються початкової ланки освіти, що, відповідно, потребує модернізації системи професійної підготовки майбутніх фахівців з означеної галузі.

Важливість такої підготовки зумовлена вимогами Державного стандарту початкової освіти, в якому однією з ключових компетентностей, які мають бути сформовані у молодших школярів, визначено інформаційно-комунікаційну, яка «передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях» [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблема впровадження інформаційних технологій в освітній процес вищої школи була предметом дослідження О. Співаковського, О. Спіріна, С. Семерікова, Т. Коваль, О. Колгатіна та ін.; реалізацію означеної проблеми в закладах загальної середньої освіти вивчали В. Биков, Н. Морзе, С. Литвинова, Г. Проценко та ін.

Зазначені вчені стверджують, що в умовах розвитку інформаційного суспільства та електронних медіа сучасний педагог має володіти знаннями про існуючі медіапродукти освітнього призначення, вміти ефективно їх застосовувати в процесі навчання учнів, формувати їхню медіакультуру, володіти навичками створення власних медіапродуктів.

Питання застосування мультимедійних технологій в процесі навчання учнів початкової школи досліджували Т. Бешок, Г. Васянович, Л. Герганов, В. Імбер, М. Ковальчук, А. Плугіна, О. Савченко та ін.

Ними було обґрунтовано важливість та ефективність мультимедійних технологій у навчанні молодших школярів, запропоновано їхні класифікації, розроблено шляхи впровадження мультимедійного навчання в освітній процес початкової школи. Дослідники означеної проблеми стверджують, що у зв'язку з тим, що в учнів початкової школи відбувається зміна провідної ігрової діяльності на навчальну, доцільно, перш за все, використовувати ігрові можливості мультимедійних засобів навчання в поєднанні з дидактичними завданнями.

Разом з тим у педагогічній теорії констатується факт наявності методичних помилок щодо використання мультимедійних систем у процесі навчання і виховання молодших школярів. Відповідно, для їхнього ефективного використання в початковій школі важливо враховувати позитивні і негативні аспекти означеної проблеми.

До позитивних аспектів учені відносять такі: вплив означених технологій на

вдосконалення системи формування змісту освіти; активізація інноваційного навчання молодших учнів; організація нових форм взаємодії вчителя та учня в освітньому процесі; підвищення інтересу до навчання, формування мотивації до навчальної діяльності; інтенсифікація процесу навчання; полегшення системи контролю та оцінки знань тощо.

До негативних проявів використання мультимедійних навчальних систем в освітньому процесі початкової школи відносять – розвиток індивідуалізму; складність виконання дій у системі практичної діяльності, яка відрізняється від знакової; обмеженість спілкування у соціумі тощо.

Вважаємо, що вирішити означену проблему здатний тільки добре підготовлений медіакомпетентний фахівець, у якого в повній мірі сформовано вміння та навички впроваджувати основи медіаграмотності під час навчання молодших школярів.

Таким чином, актуальність проблеми формування медіакомпетентності майбутніх учителів початкової школи та її недостатня розробленість на теоретичному і практичному рівнях зумовили вибір теми дослідження.

Мета статті – висвітлити шляхи формування медіакомпетентності майбутніх учителів початкової школи в закладах вищої освіти України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливість та необхідність медійної грамотності педагога визначена у державних документах. У Концепції впровадження медіаосвіти в Україні зазначається, що медіаосвіта має стати «фундаментом гуманітарної безпеки держави, розвитку і консолідації громадянського суспільства, протидії зовнішній інформаційній агресії, всебічно підготувати дітей і молодь до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою медіа, формувати у громадян медіаінформаційну грамотність і медіакультуру відповідно до їхніх вікових, індивідуальних та інших особливостей» [6].

В означеному документі акцентується увага на важливості забезпечення медіаосвіти у вищій школі, насамперед під час підготовки фахівців педагогічного профілю, адже, як засвідчує практика, «медіа потужно й суперечливо впливають на освіту молодого покоління, часто перетворюючись на провідний чинник його соціалізації, стихійного соціального навчання, стають засобом дистанційної і джерелом неформальної освіти» [6].

На необхідності вирішення порушеної проблеми акцентується увага і в психолого-педагогічних дослідженнях. Результати аналізу наукових джерел засвідчили, що одним із перспективних напрямів її розв'язання є

цілеспрямоване формування медіакомпетентності майбутнього педагога як важливого компонента системи його фахової підготовки.

Як справедливо зазначає А. Ермоленко, «формування й розвиток медіакомпетентності сучасних педагогів знаходяться в тісному взаємозв'язку з формуванням і розвитком основних професійних компетентностей фахівців в сфері освіти. Від того, наскільки розвиненою буде індивідуальність учителя, його свідомість, самостійне мислення, вміння використовувати засоби масової комунікації в освітньому процесі, залежатиме ефективність навчання в школах, ліцеях, гімназіях, коледжах, технікумах, інших середніх навчальних закладах і установах позашкільної освіти» [4, с. 331].

Дослідники означеної проблеми визначають низку проблем, пов'язаних із недостатньою зорієнтованістю освітнього процесу вищої школи на розвиток готовності студентів до формування означеної компетентності в молодших школярів.

До них відносять слабку мотивацію майбутніх учителів початкової школи до оволодіння медіаосвітніми знаннями; відсутність у них потреби в підвищенні власного рівня медіакомпетентності; недостатній рівень володіння студентами теоретичними знаннями щодо ефективності застосування медіаосвітніх технологій у навчанні молодших школярів; відсутність у майбутніх учителів прагнення до вдосконалення своїх знань та вмінь з формування медіаграмотності в учнів.

Означені проблеми зумовлені наявністю певних труднощів об'єктивного та суб'єктивного характеру, вирішення яких, на нашу думку, сприятиме ефективній підготовці майбутніх учителів початкової школи до майбутньої професійної діяльності.

Так, серед учених немає єдності щодо визначення поняття «медіакомпетентність». Як в Україні, так і в зарубіжних дослідженнях такі терміни, як «медіакультура», «медіаграмотність», «медіаосвіта», «інформаційна компетентність», «інформаційна культура», «медійна компетентність», «медіакомпетенція» часто вживаються як синоніми. Вважаємо, що впорядкування означених дефініцій сприятиме як розумінню сутності означеного феномена, так і визначенню шляхів його формування в освітньому процесі вищої школи.

Як засвідчує аналіз проблеми в педагогічній теорії, медіакомпетентність формується на основі медіаосвіти, яку С. Гончаренко в Українському педагогічному словникові визначає як «напрямок у педагогіці, представники якого виступають за вивчення школярами закономірностей масової

комунікації (преси, телебачення, радіо, кіно тощо)» [1, с. 203].

Основними завданнями медіаосвіти є: підготовка нового покоління до життя в сучасних інформаційних умовах, до сприйняття різної інформації, навчання особистості розуміти її, усвідомлення наслідків її дії на психіку, опанування способами спілкування на основі невербальних форм комунікації за допомогою сучасних технічних засобів та сучасних інформаційних технологій.

Дотримуючись точки зору більшості вітчизняних і зарубіжних учених на взаємозв'язок та взаємодію означених дефініцій, вважаємо, що термін медіакомпетентність більш точно визначає сутність наявних у індивіда знань і вмінь, що дозволяють використовувати, критично аналізувати, оцінювати й вживати медіатексти в різних видах, формах і жанрах, аналізувати складні процеси функціонування медіа в соціумі.

Зарубіжні педагоги досить давно використовують цей термін, розуміючи під ним здатність до кваліфікованої, самостійної, творчої й соціально-відповідальної діяльності по відношенню до медіа. Р. Кьюбі дає наступне визначення даного поняття: медіакомпетентність або медіаграмотність (*media competence/media literacy*) – це здатність використовувати, аналізувати, оцінювати й передавати повідомлення (*messages*) в різних формах [7].

У вітчизняних дослідженнях медіакомпетентність учителя тлумачиться неоднозначно. До прикладу, аналізуючи особливості означеного феномена, О. Федоров виділяє наступні її показники:

а) мотиваційний (позитивна мотивація до медіаосвітньої діяльності, прагнення вдосконалювати свої знання і вміння у сфері медіаосвіти);

б) інформаційний (систематична послідовна інформованість, поповнення науково-педагогічних знань в галузі медіаосвіти);

в) методичний (розвинені методичні вміння в області медіаосвіти);

г) діяльнісний (систематична організація медіаосвітньої діяльності у процесі проведення різноманітних навчальних занять, проведення активної дослідницької медіапедагогічної діяльності);

д) креативний (яскраво виражений рівень творчого початку в медіаосвітній діяльності (гнучкий, мобільний, асоціативний, оригінальний, антистереотипний) [9].

Натомість К. Шворак медіаграмотність та медіакомпетентність тлумачить як цілісні компоненти, які виконують свою конкретну функцію, та стверджує, що медіакомпетентність – це показник

медіаграмотності вчителя, яку слід розглядати як інтегровану характеристику особистості вчителя, підґрунтям якої є мотиви, знання, вміння, цінності і здатності, спроможні організувати медіаосвіту учнів [10].

Враховуючи те, що у державних документах зазначається, що медіакомпетентність учителя Нової української школи складається з загальнокористувацької, загальнопедагогічної і предметної компетентностей вважаємо, що з метою їхнього формування в освітньому процесі вищої школи необхідно забезпечити майбутніх учителів початкової школи знаннями закономірностей освітнього процесу в умовах інформатизації освіти; сформувані в них уміння використовувати цифрові ресурси; використовувати різноманітні стандартні додатки; готувати найпростіші графічні ілюстрації; створювати педагогічні додатки; застосовувати інструментальні програми засоби; використовувати навчально-методичні розробки, взяті із локальних та глобальних інформаційних мереж; організувати різні види навчальної діяльності на уроках з використанням обробки, зберігання, передачі навчальної інформації.

У педагогічній теорії та практиці пронуються різні шляхи вирішення порушеної проблеми. До прикладу, І. Якимчук перспективними вважає організацію майстер-класів, семінарів-практикумів, «круглих столів», інтернет-конференцій, тренінгів, які нададуть змогу викладачам і здобувачам освіти набути медіакомпетентностей [11].

Задля ефективного проведення означених видів робіт викладачеві необхідно ознайомитися з новинами з певної галузі в періодичних виданнях чи Інтернет-мережі, опрацювати законодавчо-нормативну базу та визначити зміни, які в ній відбуваються; відшукати відеосюжети, які нададуть можливість наочно продемонструвати той чи інший процес; підготувати мультимедійну презентацію чи відеолекцію.

Значне місце в системі роботи з формування медіакомпетентностей посідають хмар-технології.

Хмара – це нова технологія використання серверних ресурсів, що допомагає задіяти всю доступну потужність процесорів і об'єм оперативної пам'яті, розділяючи їх між різними незалежними завданнями.

Прикладами використання означених технологій в педагогічній освіті можуть бути особові кабінети для студентів та викладачів, тематичні форуми, електронні щоденники та журнали тощо.

Аналізуючи доцільність використання означених технологій, В. Олексюк вважає, що в освіті можуть бути задіяні «чотири моделі

розгортання хмарних технологій: корпоративна (створюються і контролюються однією організацією, доступ до ресурсів таких хмар обмежується працівниками установи), загальнодоступна (передбачає спільне використання платформ кількома організаціями, управління такою хмарою здійснює зовнішній провайдер, наприклад, Amazon EC2, GoogleApps, Salesforce), групова (організації спільно використовують хмарні сервіси провайдера), гібридна (передбачає поєднання кількох моделей)» [8].

Використання хмар-технологій в освітньому процесі ЗВО дозволяє скоротити витрати на придбання та обслуговування комп'ютерного обладнання; організувати віртуальні класи та лабораторії; передавати деякі функції з інформаційно-технологічного обслуговування закладу освіти хмарному провайдеру; скорочувати витрати на програмне забезпечення та отримувати гарантію його ліцензійної чистоти; здійснювати резервне копіювання великих обсягів навчально-методичних матеріалів та набувати можливості їхнього швидкого створення, адаптувати та тиражувати навчальні матеріали; реалізувати віртуальну взаємодію між студентом та викладачем у будь-який час і в будь-якому місці, де діє Інтернет.

У зв'язку з тим, що основною метою застосування хмарних технологій у закладах вищої освіти є подолання нерівностей у навчанні та створення єдиного освітньо-інформаційного онлайн-простору для викладачів та здобувачів освіти, доцільність й необхідність застосування хмарних технологій у ЗВО набуває всеукраїнського масштабу.

Окрім зазначених вище технологій, спрямованих на формування медіакомпетентностей здобувачів освіти, значне місце в загальній системі, на думку В. Імбер посідають мультимедійні презентації, які сприяють створенню умов для зручного наочного подання навчального матеріалу. Вчена окреслює наступні етапи створення мультимедійних презентацій, дотримання яких сприятиме їхній якісній підготовці:

а) підготовчий, на якому доцільно здійснювати вибір теми предмету дослідження для представлення в середовищі мультимедіа;

б) формувальний, на якому викладач створює сценарій майбутньої презентації; добирає ілюстративний матеріал, узгоджує його зі змістом лекції, упорядковує медіаелементи (таблиці, анімації, малюнки, фотоматеріали, відеофрагменти, ілюстрації тощо), які буде використовувати в презентації;

в) композиційний або основний, на якому передбачається створення відеосторінок, з яких буде складатися мультимедійна презентація. На цьому етапі викладач створює, обробляє та

моделює композицію зображень (сканування, запис звуку тощо), що супроводжуватимуться звуком та іншими спецефектами;

г) завершальний, який призначений для формування викладачем цілісної презентації із створених відеосторонок, апробації та перевірки її для виявлення недоліків [3].

Отже, аналіз проблеми формування медіакомпетентності майбутніх учителів засвідчив важливість цілеспрямованого формування у них навичок сприйняття медіаінформації, розуміння її особливостей та застосування в майбутній практичній діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. У сучасному інформаційному суспільстві електронні медіа реалізують можливості всіх існуючих ЗМІ. Така багатофункціональність відкриває широкий діапазон можливостей щодо вдосконалення освітнього процесу закладів вищої освіти.

Суспільство вимагає від сучасного педагога високого рівня професійної культури, творчого мислення, постійної орієнтації на пошук нових ідей, використання науково-технічних знань для вирішення освітніх проблем. Медіакомпетентність учителя і є тим ресурсом, що сприятиме забезпеченню ефективності навчання молодших школярів Нової української школи. Тільки медіакомпетентний педагог спроможний виховати дітей нового покоління, озброїти їх знаннями та вміннями щодо інтегрування в освітнє середовище

Відповідно, забезпечити вирішення означених проблем покликані заклади вищої освіти на основі впровадження в освітній процес інноваційних технологій навчання в поєднанні з традиційною системою навчання

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
2. Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87.
3. Імбер В. І. Використання мультимедійних технологій у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів. *Молодий вчений*. № 5.2 (57.2) 2018. С. 145 – 149.
4. Єрмоленко А. О. Медіакомпетентність як необхідна складова професійної майстерності сучасного педагога. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. 2016. Вип. 137. С. 330-333. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2016_137_80
5. Ковальчук М. О. Методичний аспект створення навчального мультимедійного курсу для студентів вищої школи. *Українська полоністика*. Вип. 13. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2016. С. 198 – 206.

6. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція)/ за ред. Л. А. Найдьоновой, М. М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с. URL: <http://mediaosvita.org.ua/book/kontseptsiya-vprovadzheniya-mediaosvity>.

7. Kubey R. Obstacles to the Development of Media Education in the United States. *Journal of Communication*. Winter, 1998. P. 58-69.

8. Олексюк В. П. Упровадження технологій хмарних обчислень як складових ІТ складової ВІЗ. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2014. Т. 41. № 3. С. 256 – 267.

9. Федоров А. В. Медіаосвіта: творчі завдання для школярів. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*, 2008. № 1. С. 55 – 60.

10. Шворак К. В., Карпик І. В. Медіакомпетентність та медіаграмотність – базові компетентності педагога НУШ. *«Young Scientist»*, 2018. № 12.1 (64.1). С. 9-13. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/12.1/3.pdf>

11. Якимчук І. Формування медіаосвітніх компетентностей у викладачів коледжу: теоретичний аспект. *Нова педагогічна думка*. 2019. № 4 (100) С. 69 – 73.

REFERENCES

1. Honcharenko, S. U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk*. [Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyiv.
2. *Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity (2018, liutyi) zatverdzhenyi postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy*. [State standard of primary education]. № 87.
3. Imber, V. I. (2018). *Vykorystannia multymediinykh tekhnolohii u protsesi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv*. [Using multimedia technologies in the process of training future primary school teachers].
4. Yermolenko, A. O. (2016). *Mediakompetentnist yak neobkhidna skladova profesii noi maisternosti suchasnoho pedahoha*. [Media competence as a necessary component of the professional skills of a modern teacher].
5. Kovalchuk, M. O. (2016). *Metodychnyi aspekt stvorennia navchalnoho multymediinoho kursu dlia studentiv vyshchoi shkoly*. [Methodical aspect of creating educational multimedia course for high school students]. Zhytomyr.
6. Naidonova, L. A., Sliusarevskiy, M. M. (2016). *Kontseptsiia vprovadzhenia mediaosvity v Ukraini (nova redaktsiia)*. [The concept of introducing media education in Ukraine (new edition)]. Kyiv.
7. Kubey, R. (1998). *Pereshkody rozvytku mediaosvity v SSHA*. [Obstacles to the Development of Media Education in the United States].
8. Oleksiuk, V. P. (2014). *Uprovadzhenia tekhnolohii khmarnykh obchyslen yak skladovykh IT skladovoi VNZ*. [Introduction of cloud computing technologies as components of the IT component of higher educational institution].
9. Fedorov, A. V. (2008). *Mediaosvita: tvorchi zavdannia dlia shkolariv*. [Media education: creative tasks for schoolchildren].
10. Shvorak, K. V., Karpik, I. V. (2018). *Mediakompetentnist ta mediahramotnist – bazovi kompetentnosti pedahoha NUSH*. [Media competence and media literacy are the basic competencies of the New Ukrainian school teacher].

11. Yakymchuk, I. (2019). *Formuvannia mediaosvitnikh kompetentnosti u vykladachiv koledzhu: teoretychnyi aspekt*. [Forming media educational competencies of college teachers: theoretical aspect.].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

БАРИЛО Світлана Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Наукові інтереси: методика викладання освітньої галузі «Мистецтво» у вищій школі та закладах загальної середньої освіти.

МАКСИМЕНКО Наталія Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Наукові інтереси: методика викладання української мови у вищій школі, дидактика вищої школи, методика навчання української мови в закладах загальної середньої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

BARYLO Svitlana Bohdanivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Professional Methods and Technologies of Primary Education, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University.

Circle of scientific interests: methods of teaching an educational field «Art» in higher school and at comprehensive schools.

MAKSYMENKO Nataliia Borysivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Professional Methods and Technologies of Primary Education, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University.

Circle of scientific interests: methods of teaching the Ukrainian language in higher school, didactics of higher school, methods of training the Ukrainian language at comprehensive schools.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2021р.

УДК 37.016:51]:[005.334.1:331.108.643]
DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-200-53-58

БЛАГОДИР Людмила Андріївна –

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри вищої математики та методики навчання математики,

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-3730-6049>

e-mail: blagodirla@gmail.com

КОЛМАКОВА Віра Олексіївна –

старший викладач кафедри інформатики і інформаційно-комунікаційних технологій

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ORCID:<https://orcid.org/0000-0001-5414-0939>

e-mail: kolmakova@udpu.edu.ua

**ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОМИЛОК УЧНІВ
ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «МНОГОЧЛЕНИ»**

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства, на шляху інтеграції України до Європейського простору, в умовах переходу до ринкової економіки, що характеризується стрімким зростанням обсягу наукової інформації і високоінтелектуальними технологіями виробництва, демократичне суспільство вимагає від школи значних змін у процесі підготовки школярів до життя.

У науково-методичній літературі пропонуються різні шляхи вдосконалення навчального процесу, використовуються нові методики та сучасні технології навчання, однак аналіз практики навчання математики, результати ДПА та ЗНО свідчать про те, що робота над помилками учнів є проблемною зоною в організації освітньої діяльності. Удосконалення програм, нові підходи до

навчання, нові підручники, як свідчить практика, не викоринюють автоматично математичні помилки учнів. Ось чому ця проблема і на сучасному етапі розвитку освіти потребує належної уваги методистів та педагогів-практиків. Особливо важливе значення має попередження помилок учнів, яке повинно ґрунтуватися на знаннях учителем особливостей засвоєння учнями навчального матеріалу, змісту типових помилок, яких припускаються учні, розумінні причин їх появи. Адже кожна помилка свідчить про недостатній рівень засвоєння відповідного навчального матеріалу. Допущена одного разу, вона може знову повторитись, а неправильне розуміння учнем навчального матеріалу, усталитись.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Помилки учнів та робота над ними